

ज्योतिर्न ज्योतिरिव, यथा स्त्रीस्तनयोः ज्योतीरूपं चीरं स्थाप-
यन्ति तद्वदिन्द्रियं धत्तः ॥

षष्ठमन्त्रमाह । “देवा देवानां भिषजा । होताराविन्द्रम-
श्विना । वषट्कारैः सरस्वती । त्विषिं न हृदये मतिम् । होतृभ्यां
दधुरिन्द्रियम् । वसुवने वसुधेयस्य विचन्तु यज” [३] इति । होतृ-
शब्दवाच्यौ षष्ठानुयाजदेवौ देवा होतमानात्मकौ यौ विद्येते,
यौ च देवानां भिषजौ अश्विनौ, या च सरस्वतो वषट्कारदेवैः
सहिता ते सर्वे यूयमिन्द्रम् अवतेति शेषः । पुनरपि ते सर्वे
हृदये हृदयकमले मतिं बुद्धिरूपां त्विषिं न दीप्तीमिव, यथा
बुद्धिरूपां दीप्तिं हृदये स्थापयन्ति तथा होतृभ्यां होतृदेव-
मुखेन इन्द्रे इन्द्रियं दधुः ॥

अथ सप्तममन्त्रमाह । “देवीस्तिस्त्रस्तिस्त्रो देवीः । सरस्व-
त्यश्विना भारतीडा । शूषं न मध्ये नाभ्याम् । इन्द्राय दधु-
रिन्द्रियम् । वसुवने वसुधेयस्य विचन्तु यज” इति । सरस्वती
भारती इडेत्येताः तिस्रः सप्तमानुयाजदेवताः परस्परं कदा-
चिदपि अवियुक्ता इति वक्तुं पुनस्तिस्त्रो देवीरित्युक्तम् ।
अथवा एकैकस्या देवतायाः मूर्त्तित्रयविवक्षया तदुक्तिः । ता
एता देवताः सरस्वत्याश्विन्यौ चेत्येते सर्वे शरीरस्य मध्ये नाभ्यां
शूषं न बलमिव, यथा बलं स्थापयन्ति तथेन्द्रार्थम् इन्द्रियं
दधुः ॥

अथाष्टममन्त्रमाह । “देव इन्द्रो नराशंसः । त्रिवरूथः
सरस्वत्याश्विभ्यामीयते रथः । रेतो न रूपममृतं जनित्रम् ।